

да си уяснимъ ония цели и задачи, които ще преследва бждещия съюзъ на читалищата, каква ще бжде неговата конкретна практическа дейность. Единъ читалищенъ съюзъ ще трѣбва, преди всичко, да се погрижи за материалното подобрене на читалищата. Повечето отъ нашитѣ читалища влчатъ едно жалко съществуване, особено ония отъ тѣхъ, които се издържатъ изключително на частна инициатива. Само тамъ, дето общината дава своята помощъ, може да се говори за жизнеспособни читалища. И то и тамъ най-главна дейность се пада на публичната библиотека. Частната инициатива у насъ дава много малко за успѣха на читалищното дѣло. Читалищата, както сж били въ миналото, за напредъ не могатъ да вървятъ; тѣхната главна дейность трѣбва да бжде съсредоточена въ публичната библиотека. Само въ добре уредени и богати библиотеки може да се търси дейность на досегашнитѣ читалища, но частната инициатива е безсилна да стори това. Цѣльта на съюза трѣбва да бжде извоюване задължителна издръжка на публичнитѣ достъпни библиотеки съ читални отъ общината, окръга и държавата, откриване такива въ всички селски и градски общини, но при пълно запазване тѣхната автономность. Частната инициатива да се изрази не въ събиране стотинка по стотинка срѣдства за неджаво съществуване на такива важни културни учреждения, а въ правилната уредба на тѣзи последнитѣ. Съюзътъ трѣбва да работи, щото библиотекитѣ и читалнитѣ да бждатъ една отъ функциитѣ на държавата.

Г. Поповъ, делегатъ на библиотека „Развитие“ въ Дръново.

—Вчера единъ делегатъ каза, че ний не сме се откъснали отъ миналото. Нашитѣ читалища, г-да, сж донесени отъ Европа. Тукъ тѣ добиха своя национална физиономия. Отъ библиотеки публични, каквито сж въ Европа, тѣ станаха политически клубове. Преди освобождението ч-щата играяха ролята на гнѣзда за духовно пробуждане, като срѣдство за политическото освобождение. Тази бѣше тѣхната непосредствена задача — просвѣтата. Затова тѣ изпращаха и поддържаха ученици и учители, съ която задача се ангажиратъ днесъ други фактори. Това е накратко миналото на нашитѣ ч-ща. Тѣ не можеха да бждатъ като библиотекитѣ на западъ, защото тѣ се пренесоха у насъ при други условия.

Какви задачи ще начертаемъ на бждещия съюзъ? Той ще се грижи за малкитѣ и голѣми ч-ща. Малкитѣ ч-ща трѣбва да се издържатъ отъ голѣмитѣ, инѣкъ тѣ биха умрѣли или не ще бждатъ членове на Съюза.

Целитѣ на Съюза. Споредъ моето разбиране съюза може да има три цели: 1) гражданско, 2) ступанско и 3) морално подигане на нацията.

Гражданско подигане на нацията, това не е ч-щата да бждатъ политически клубове на разни партии, както сж биле до сега. Ч-щето може да покани шефове тѣ на разнитѣ политически партии да се изкажатъ по въпроси, които вълнуватъ българския гражданинъ. Съ това ч-щето ще изпълни оная добра задача за издигане гражданското съзнание на българина.

Какви ще бждатъ стопанскитѣ задачи на нашия съюзъ? Ний нѣма да отваряме кооперации, ний ще доставяме книжки и литература по редъ стопански въпроси, които засѣгатъ мѣстни интереси.

Морално подигане своитѣ членове, и въобще широката маса, това значи да развиемъ интелектуално своитѣ хора съ книгата, словото и изкуството. Нѣкой казватъ: „народни у-ли за курсове нѣма да има, защото въ тѣхъ има тенденция. Но лошото би било, ако курсоветѣ и народнитѣ у-ли нѣматъ тенденция. Ч-щата, наредъ съ използване на курсоветѣ и народнитѣ у-ли, библиотекитѣ и пр. трѣбва да използватъ и словото и изкуството. Кой ще отрече възпитателното значение на театритѣ? Ако ний се грижимъ за ума на човѣка,